

Lögde älv - NRO24064 Areal: 21 480 ha **Kartblad:** 20 J, 20 I, 21 I, 21 H, 22 H

Kommun: Nordmaling, Åsele, Bjurholm, Vilhelmina

Riksvärde: Vattendrag, geovetenskap, myrkomplex, naturbetesmark, fauna

Lögde älv är ett framstående exempel på en opåverkad skogsälv som särskilt väl visar landskapets utveckling, processer och ekologiska samband. Längs älven återfinns många ovanliga naturtyper och arter. Lögdeälven är helt opåverkad av vattenkraftutbyggnad. Källområdena ligger i södra delen av Stöttingfjället och på sin 19 mil långa färd till havet avvattnar den ett område på 1360 km² och har en total fallhöjd på 526 meter. Älven mynnar i Nordmalingsfjärden mellan Rundvik och Nordmaling. Nedströms Stora Lögdasjön har dalgången ett av sina mäktigaste avsnitt. Flyggbergen är talrika och området hör till den vågiga bergkullterrängens karaktärsområden. Uppströms Stora Lögdasjön är älvens lopp rakt till slingrande och nedströms sjön slingrande till meandrande. Sträckan från Nedre Nyland till Fällfors visar en sällsynt välutvecklad pågående meandring med många gamla meanderslingor, terrasser och avsnörda meanderslingor sk ogar. Strax nedanför Stora Lögdasjön utbreder sig älvdalens högsta kustlinje (HK) som här avspeglas i ett stort delta vilket sträcker sig ned mot Övre Nyland. Där finns ett mäktigt åskomplex med välutbildade ås- och kamesformationer. Mellan Fällfors och Norrfors är dalgången genomskuren av mycket välutvecklade raviner som bildar ett praktfullt ravinlandskap. Aktiv (recent) ravinbildning förekommer fortfarande sydost om Högländ. Utter finns i hela älven och i flertalet biflöden. Även flodpärlmussla förekommer i spridda bestånd längs älven. I Lögdeälven finns en mycket värdefull havsöringspopulation. Havsöringen nyttjar i stor omfattning biflödena i älvens nedre del som reproduktionsområden. Antalet årsungar av öring är i dessa biflöden mycket höga, vid många tillfällen har mer än 200 årsungar/100m² konstaterats. Även älvens laxbestånd har ett mycket stort skyddsvärde med få motsvarigheter i landet. I älven finns också harr och i Lögdasjön ett isolerat bestånd av siklöja. Älven omges i huvudsak av tallhedar med inslag av granskog och lövskog. I lågfjällsområdet dominerar gran- och blandskog med inslag av karakteristiska myrar och backkärr. Odlad mark finns i liten omfattning i älvens nedre lopp. Floran är måttligt artrik. Stränderna är till stor del grusiga eller sandiga och vattenvegetationen relativt välutbildad. Söder om Lögdasundsselet finns en artrik fuktskog med inslag av bl.a. brakved, tibast och kanelros. Längre nedströms finns på flera ställen frodig gråalvegetation med örter och ormbunkar. Fina lövrika barrblandskogar finns också i dessa delar. Vid **Nordsjö** ligger en öppen hagmark som övergår i grandominerad hagmark i de nedre delarna av ravinerna mot Lögdeälven. Rödvenäng, stagghed och högörtäng är de dominerande vegetationstyperna. Bland hävdgynnade arter förekommer bland annat vanlig låsbräken. Våtmarksområdet mellan Vaksjön och Lögån utgör en stor, i det närmaste orörd, representativ myr med riklig förekomst av gölar, sjöar, fastmarksholmar och vattendrag.